

др Милена Јокановић
Научни сарадник
Универзитет у Београду, Филозофски факултет
Одељење за историју уметности, Центар за музеологију и херитологију

ПРЕПОРУКА

Изложба „Прометеји новог века“, инспирисана 60-годишњицом од одржавања Прве конференције Покрета несврстаних у Београду, била је отворена од 22. септембра до 14. новембра 2021. године у Музеју Југославије. У фокусу изложбе били су односи Југославије и Индије у области уметности и културе, као и радови Петра Лубарде, једног од најзначајнијих југословенских сликара који је имао важну улогу у представљању Југославије Несврстанима. Ауторке ове изложбе одржане под покровитељством Министарства културе и информисања Републике Србије, су кустоскиње Музеја Југославије Ана Панић и Јована Недељковић, а реализацију су помогли: Архив Југославије, Кућа Легата и Музеј примењене уметности у Београду.

Након отварања које је и самостално представљало својеврсни културни догађај на којем су светлосне пројекције на фасади зграде Музеја 25. мај већ најављивале садржај поставке унутра, функција музејске комуникације реализована је на много нивоа, док сама изложба представља веома успешан пројекат иза којег се крију сложен истраживачки рад, познавање савремених излагачких пракси и веома иновативан приступ теми.

Концепт изложбе спаја до сада никада излагане, а естетски веома привлачне предмете примењене уметности, поклоне Јосипу Брозу из Индије и артефакте из техничке збирке Музеја са делима Петра Лубарде и архивском фотографском грађом. Додатан интерпретативни слој нуди уметничка инсталација којом се Владимир Николић осврће на Прву конференцију несврстаних у Београду архивским тонским записима као и пројекцијом садашњег стања слике „Прометеји новог века“ која се налазила иза говорника током овог догађаја, а која из техничких разлога није могла бити донета у Музеј. Управо непостојање оригиналног дела и његово увођење кроз назив изложбе и савремени уметнички рад на крају, заокружују целокупну тему истовремено је чинећи знатно универзалнијом и широм него што су то питања односа Индије и Југославије. Кружењем кроз поставку, и најзад излажењем из овог симболичног круга у сцену Николићеве инсталације односно у реликте сцене београдске конференције Несврстаних, у сваком од посетилаца несумњиво је изазвано питање превредновања вредности и данашњег односа према наслеђу несврстаности, антиколонијализма, револуционарности и солидарности.

У веома чистој поставци ни један детаљ – од биљака у саксијама у угловима, преко пројекција фотографија на транспаретним завесама, до избегавања наметања уобичајеног

линеарног читања те сугерисања кружне путање кретања посетилаца и превазилажења класичног уоквиривања предмета у кубусе у складу са њиховом величином – није случајна. Графички дизајн поставке и каталога такође у потпуности значењски и визуелно прате ауторски концепт и сценографију. Посебна тематска вођења најзад, додатно су потцртала вишеслојност ове изложбе и понудила детаљније погледе из угла историје (уводећи поред ауторке чак и колегу из Хрватске), историје уметности, разумевања стваралаштва и личности Петра Лубарде, као и разговор са уметником Владимиром Николићем. Стално присуство музејских сарадница у простору такође је омогућило да посетиоци у сваком тренутку могу имати додатна тумачења и бити позвани на разговор, док су наменско креирано видео вођење и други аудио-визуелни садржаји презентовани на социјалним мрежама омогућили да пројекат допре и до шире заједнице.

Имајући у виду све наведено, свесрдно препоручујем изложбу „Прометеји новог века“ за награду Националног Комитета ICOM Србија.

У Београду, 24. марта 2022.

Милена Јокановић

